

langvarig Militæruddannelse, ville disse Penge dog ikke gøre den samme Nytte, som de vilde gøre, naar de anvendtes til faste Støttesteder paa det rette Sted. Hvad det Spørgsmaal angaar, hvor det rette Sted er, maa jeg sige, at det kan jeg ikke afgøre.

Jeg hørte med megen Opmærksomhed, hvad det ærede Medlem fra Hjørring (Jungersen) sagde den anden Dag, og der var meget af det, han sagde, som vakte stærk Genklang hos mig. Deriblandt var ogsaa det, og særlig det, at han sagde, at vi maa nødvendig komme dertil, at vi skulde lave saadanne Forsvarsforanstaltninger, at vi skulde føle os som kry Karle, at vi skulde begynde at faa Tillid til vort Militærvæsen. Nej, siger jeg, det er et Grunddogme hos mig, at vi maa ikke have Tillid til vort Militærvæsen, jo mindre Tillid vi have til vort Militærvæsen, desto mere stemmer vor Udenrigspolitik med de faktiske Forhold. Men det ærede Medlem fra Hjørring har lige saavel som det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) og i det hele taget alle Medlemmerne af det daværende Venstre-reformparti i 1903 været med til en Udtalelse, som gik ud paa, at man henviste til General Madsens Ord — det var Slutningen af, hvad man havde at sige om Militærspørgsmaalet i et Opraab til Vælgerne — om, at vi skulde have en Ordning af vort Forsvarsvæsen, som Folket havde Tillid til. Denne Udtalelse, som stod i Venstre-reformpartiets Valgoppraab i Maj 1903, gik altsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Landets Forsvarsvæsen ud paa næst efter at have henvist til Forsvarskommissionen at udtale, at vi skulle mindes Krigsminister Madsens Udtalelse i Folketinget den 19. Oktober 1901: „Hvorledes end den endelige Ordning af vort Forsvarsvæsen bliver, maa den betragtes som mislykket, naar den ikke har Folkets fulde Tillid“. Ja, jeg ved ikke, om det er i Overensstemmelse med de Synspunkter, det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) nu har, men det kan jo ikke forstaas anderledes, end at den Gang vilde han have en Forsvarsordning, som havde Folkets fulde Tillid. Saadan vil jeg nu ikke have det, jeg vil have, at vor Forsvarsordning, hvad enten den bliver paa den ene eller den anden Maade, skal være af den Beskaffenhed, at det politiske Folk er vidende om, at vi kunne ikke bygge ret meget paa vort Militærvæsen og ikke have megen Tillid til det.

Nu kommer jeg til den anden Del af mit Foredrag, som ligger mig meget paa Sinde, og nok saa meget som dette Spørgsmaal om, hvorledes vort Militærvæsen rettelig skal ordnes, og det er det, at naar vi nu staa overfor den beklagelige Nødvendighed at skulle give flere Penge ud til vort Militærvæsen, forekommer det mig, at vi skulde samtidig give forholdsvis mange Penge ud til at fremme Fredsbevægelsen. Thi det staa for mig saadan, at en egentlig Betyggelse for smaa Stater kan man ikke faa gennem sit Militærvæsen. Det, man kan opnaa, er Bevidstheden om, at man har gjort sin Pligt, en Pligt, som efter min Opfattelse er en dobbelt, baade Pligten til at gøre Modstand mod Undertrykkelse, mod Erobring, og Pligten til efter Evne at gøre Modstand mod Neutralitetskrænkelse. Man kan altsaa opnaa, at man kan sige, at man har gjort sin Pligt, men man kan ikke knytte store Forventninger til det, at man har gjort sin Pligt. Man maa sige sig selv, at skulde den Ulykke komme, at vort militære Apparat bliver sat i Virksomhed, er Sandsynligheden for et heldigt Resultat yderst ringe. Vi skulle ikke glemme Hørups Ord: „Hvad kan det nytte“, og vi skulle have det i Erindring, ikke for deraf at udlede, at naar der ikke er sikker Udsigt til, at der kan opnaas noget, saa skulle vi ingenting gøre. Jeg mener, at Nationalfølelsen tilsiger os, at der er en Pligt, vi skulle opfylde, og Folkeretten siger, at der er en Pligt, vi skulle opfylde, og naar det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) mener, at det ingen Steder staa skrevet, og det ærede Medlem fra Maribo (Chr. Reventlow) synes ogsaa at mene, at det ingen Steder staa skrevet, vil jeg sige, at Folkeretten hviler ikke paa Lov, men paa Sædvane, og det staa skrevet i alle Bøger om Folkeret, at de sagkyndige mene, at man har en saadan Pligt, saadan som det ærede Medlem fra Højrup (Deuntzer) ogsaa udtalte, at man har en Pligt til at værne om sin Neutralitet. Men, mine Herrer, naar vi altsaa have gjort, hvad vi kunne gøre paa det Omraade, maa vi ikke lukke Øjnene for, at vi have ikke skaffet os Betyggelse. Dette om Betyggelse er jo en frygtelig vildledende Talemaade, og den vil jeg advare enhver Venstremand mod at komme ind paa. Derfor mener jeg, at naar jeg med Hensyn til Beskaffenheden af de Foranstaltninger, der skulle foretages, slutter mig til et Standpunkt, som i gamle Dage kun var Højres Standpunkt,